

مرضیه	:	علیزاده ثانی، مرضیه.
عنوان و نام پدیدآور	:	راهبردهای عملی در درمان لجبازی کودکان و نوجوانان / تألیف مرضیه علیزاده ثانی.
ویراستار	:	اکرم السادات مهرمرغسوی.
مشخصات نشر	:	مشهد، مهرصفا، ۱۳۸۶.
مشخصات ظاهری	:	۷۰ ص.، ۱۰۰۰۰ ویل
شابک	:	۹۶۴-۸۳۷۵-۳۰-۷
وضعیت فهرست نویسی	:	فبا
موضوع	:	لجبازی.
موضوع	:	کودکان - سرپرستی.
موضوع	:	والدین و کودک.
موضوع	:	نافرمانی و مقابله جویی در کودکان.
رده بندی کنگره	:	۱۳۸۶ ع ۳ / ۷۲۲ B.F
رده بندی دیویی	:	۱۵۵/۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۱۱۶۱۷۶۹

راهنمای عملی در درمان

لجبازی کودکان و نوجوانان

تألیف:

مرضیه علیزاده ثانی

انتشارات مهر صفا

۱۳۸۷

انتشارات مهر صفا

<http://Mehr-Safa.blogfa.com>

واهب‌دهای علمی در درمان

لببازی کودکان و نوجوانان

تألیف: مرضیه علیزاده ثانی (با همکاری رضا محمد دوست)

ویراستار: اکرم السادات میر مرتضوی

حروف نگار: مژگان منفرد

صفحه‌آرا: تکتم ضمیری

طراح جلد: هومن علیزاده

چاپ اول، ۳۰۰۰ نسخه / بهار ۸۷

شابک: ۹۶۴-۸۴۷۵-۴۰-۷

چاپ و امور فنی: مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه فردوسی

بها: ۱۰۰۰ تومان

«تمامی حقوق برای انتشارات مهر صفا محفوظ است».

انتشارات مهر صفا، مشهد، بلوار قاضی طباطبائی ۴، پلاک ۱۴

تلفن: ۷۲۶۵۳۹۴ همراه: ۰۹۱۵۵۱۰۵۸۱۴ نمابر: ۷۲۴۸۹۵۹

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹	مقدمه
۱۱	الگوهای تربیتی در خانواده و نقش آن در رفتارهای کودک
۱۲	فرزندپروری مقتدرانه، سبک مقتدرانه
۱۴	فرزندپروری مستبدانه، سبک مستبدانه
۱۵	فرزندپروری آسانگیرانه
۱۷	شیوه بدون دخالت فرزندپروری
۱۷	چرا فرزندپروری مقتدرانه بسیار کارآمد است؟
۱۸	چرا تربیت مقتدرانه تا این اندازه مؤثر است؟
۱۹	لجبازی در کودکان
۲۲	چه عواملی می‌تواند در میزان بالای عناد ... مؤثر باشد؟
۲۴	انواع نافرمانی یا لجبازی
۲۴	علل ایجاد لجبازی در کودک
۲۹	موقعیت‌های تعارض و لجبازی بین والدین و کودکان
۳۰	غذاخوردن

۳۵	پوشیدن لباس مناسب
۳۶	انجام تکالیف مدرسه
۴۳	راهبردهای عملی
۴۵	خواب
۴۷	راهبردهای عملی
۴۸	بیداری
۵۰	راهبردهای عملی
۵۰	دوستان و هم‌بازی‌ها
۵۴	درمان لجبازی کودکان ۴ تا ۷ ساله
۵۶	درمان برای کودکان بزرگتر از ۵ سال
۶۰	پیشنهادهای کلی برای پیشگیری از نافرمانی در کودکان
۶۱	لجبازی در نوجوانان
۶۱	بلوغ و بحران هویت
۶۲	استقلال طلبی در نوجوانان و وابستگی به گروه همسالان
۶۵	پیشنهادهای کلی برای پیشگیری از نافرمانی در نوجوانان
۶۷	سخنی با والدین
۶۹	منابع و مآخذ

سالها ارتباط با والدین عزیز و کودکان دوست داشتنی، امکان شناخت و بررسی مسائل و مشکلات آنان را به دنبال داشت. می دانیم که همه ی والدین آرزو دارند که فرزندی شاد، سالم، موفق، صبور و پرتلاش داشته باشند. شیوه های جدید زندگی، کنترل و نظارت بیش از پیش و بالا رفتن سطح تحصیلات والدین، انتظارات آنها را نیز از فرزندان افزایش داده است.

نگرانی والدین از نحوه ی برخورد و میزان موفقیت فرزندانشان در آینده، آنها را بر آن داشته تا بیش از پیش به مطالعه و بررسی در مورد علل و انگیزه های رفتاری کودک خود پرداخته و در صورت لزوم با استفاده از روش های مناسب، در ایجاد عادات و رفتارهای سالم و نیز حذف و کمرنگ کردن رفتارهای نامناسب اقدام نمایند.

در جلسات و نشست هایی که پیرامون موضوع «آموزش خانواده» در خدمت مادران گرامی بوده ام، بارها و بارها با سؤالاتی نظیر اینکه چگونه با کودک لجباز رفتار کنیم و علت لجبازی آنها چیست، با ناراحتی و رنجش و نگرانی والدین در این رابطه مواجه گردیده ام. هنگام بحث درباره ی مسئله لجبازی، نگاه مشتاق ایشان، توجه و علاقه به این بحث و پرسش های مکرر در این مورد انگیزه ای بر این شد تا کتاب حاضر را تقدیم ایشان نمایم.

در کتب مختلف آموزشی، پرورشی و روان شناسی در ارتباط با اصطلاح خاص لجبازی مطالبی به صورت سازمان یافته موجود نیست. بعضی از متون تنها از «مقاومت منفی» یا «دوره ی مقاومت» نام برده اند که پدیده ای طبیعی مربوط به رشد کودک می باشد و در سنین خاصی قابل ملاحظه است.

در برخی از کتابها در مورد «نافرمانی» مطالبی به صورت تئوری بیان گردیده است؛ لذا با توجه به نیاز و علاقه ی والدین به این بحث و نبود یک

منبع جامع در این زمینه و به منظور رفع نگرانی از والدین محترم تصمیم گرفتم تا با تهیه این کتاب همراه با ارائه راهبردهای عملی و ساده و در عین لحاظ کردن شرط علمی آن، حتی الامکان والدین را با ظرافت‌های این بحث آشنا کرده تا کمکی هرچند ناچیز در این زمینه انجام داده باشم.

امید است که با لطف و عنایت پروردگار متعال، این نوشتار بتواند قدمی هر چند کوچک در راه پیشگیری از ایجاد تعارض میان والدین و کودکان بردارد و نیز در کنترل و درمان آن مؤثر باشد.

از این رو هدف این بحث آن است که ما را با تکنیک‌هایی آشنا نماید تا دریابیم که چه کنیم تا با گفتار و رفتار خود ناآگاهانه به شخصیت کودک آسیب نرسانیم. چه کنیم که به جای بحث و مشاجره و تهدید که نهایتاً منجر به احساس خستگی و ضعف روحی در والدین و کودکان می‌شود، بتوانیم در فضایی آرام و منطقی به گفتگو پرداخته و کودکان را تشویق نماییم تا مطالب خواسته شده را به نحوی مطلوب اجرا نمایند.

چه کنیم تا از اصرار بیش از حد آنها در مواردی که صلاح نمی‌دانیم پیشگیری نماییم؟ چه کنیم تا با بی‌اعتنائی عمدی آنها به فرمانها و درخواستهای معقول ارائه شده، مواجه نگردیم و چه کنیم که کودکان از نافرمانی و لجبازی به عنوان سلاحی جهت مقابله و ناسازگاری با والدین استفاده نمایند؟

مطالعه و بررسی دقیق رفتار و ویژگی‌های کودک، کشف علل و استفاده از راهبردهای ارائه شده همراه با پی‌گیری دقیق در این زمینه، می‌تواند شما را یاری کند تا با تأثیر مؤثر بر فضای خانواده، این مسئله را حل نموده و فضای مناسب‌تری را ایجاد نمایید.

مرضیه علیزاده ثانی

زمستان ۱۳۸۶